

Wprowadzenie

Przedstawiamy Państwu kolejny, już 30 numer naszego czasopisma „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna” przygotowany przez Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Biuletyn został zapoczątkowany w ramach realizacji projektu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: „Wspieranie kształcenia kadr dla potrzeb rozwoju regionalnego na kierunku gospodarka przestrzenna w specjalnościach zamawianych u Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego”, którego wykonawcą był nasz Instytut. Po zakończeniu projektu staraniem dyrekcji Instytutu oraz przy wsparciu środków finansowych Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu podjęto skuteczną próbę kontynuacji tego wydawnictwa. Należy podkreślić, że czasopismo znajduje się na liście B czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W ramach współpracy międzyuczelnianej trafia do bibliotek wszystkich ośrodków akademickich w Polsce. Jest również rozsyłane do wszystkich urzędów marszałkowskich.

Niniejszy tom został przygotowany w ramach realizacji zadania „Studia podyplomowe »Przemysły kultury w polityce rozwoju miast i regionów«”, które stanowiło element projektu „Zintegrowany program rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu: Zaawansowane technologie dla rozwoju wysoko wykwalifikowanych kadr dla gospodarki”, wspieranego przez środki Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI. Priorytet IV. Szkolnictwo wyższe i nauka. Działanie 4.3. Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni w obszarach kluczowych w kontekście celów Strategii Europa 2020 – UDA-POKL.04.03.00-00-152/12-00, w ramach konkursu ogłoszonego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Projekt pozwolił na zrealizowanie dwóch cykli kształcenia, w formie nowatorskich studiów podyplomowych, stwarzając możliwość zdobycia nowej wiedzy, umiejętności i kompetencji przez 48 słuchaczy. Szczegółowe założenia programu kształcenia oraz doświadczenia z jego realizacji przedstawione zostały w jednym z zamieszczonych w tym numerze artykułów.

Całość numeru poświęcono problematyce znaczenia przemysłów kultury w procesach rozwoju społeczno-gospodarczego zachodzących w różnych skalach przestrzennych.

Rozpoczyna go artykuł Krzysztofa Stachowiaka pt. „Problemy metodologiczne badania sektora kreatywnego”. Autor w swoim opracowaniu dokonuje identyfikacji i charakterystyki głównych problemów metodologicznych badania sektora kreatywnego. W pierwszej części uwagę poświęca problemom semiotycznym związanym z głównymi pojęciami, zwłaszcza z ich definiowaniem, klasyfikacją i tłumaczeniem. W drugiej części artykułu przedstawia wyniki empirycznego badania zbioru prac dotyczących sektora kreatywnego, które pozwoliło scharaktery-

zować podstawowe cechy metodologiczne dotychczasowych badań nad sektorem kreatywnym, takie jak przedmiot tych badań, poziomy analizy, skala przestrzenna, stosowane metody naukowe, rodzaj i źródła wykorzystywanych danych oraz charakter wiedzy o sektorze kreatywnym wytworzonej w efekcie tych badań.

Drugi artykuł, którego autorką jest Dominika Pazder, pt. „Aktywizująca i kulturotwórcza rola funkcji kreatywnych na obszarze śródmiejskim. Przykład studialny centrum Poznania”, zawiera rozważania autorki na temat możliwości wykorzystania potencjału kreatywnego współczesnej społeczności miejskiej w celu ożywiania i przekształcania często zdegradowanych i zdekapitalizowanych śródmieść. Ideą jest identyfikacja i klasyfikacja przestrzeni miejskich przeznaczonych na lokalizację funkcji kreatywnych. Wyniki badań prezentowane w przedmiotowym opracowaniu obejmują analizy ilościowe i jakościowe, które zostały przeprowadzone na obszarze śródmieścia Poznania, wybranym jako przykład studialny. Przedstawiona metoda badawcza ma na celu wyznaczenie potencjalnych lokalizacji działań przestrzennych realizowanych w skali urbanistycznej i architektonicznej, które pozytywnie wpłyną na jakość wizualną, na podwyższenie poziomu atrakcyjności przestrzenno-społecznej oraz ożywienie danej przestrzeni poprzez implementację funkcji i form kulturotwórczych i kreatywnych.

Kolejne opracowanie autorstwa Adama Nadolnego pt. „Henri Lefebvre i hegemonia ulicy w kontekście oczekiwań klasy kreatywnej w mieście współczesnym” ma na celu wskazanie znaczenia dokonań twórczych oraz rozwoju myśli francuskiego filozofa Henri Lefebvre’a dla kształtowania się zjawiska miasta współczesnego w połączeniu z ideą przestrzeni dedykowanej klasie kreatywnej. Jak zauważa autor, z punktu widzenia filozofa znamienne w jego rozważaniach staje się zagadnienie industrializacji, która w jego przekonaniu przyczyniła się do zdegradowania obrazu miasta jako dzieła skończonego, będącego efektem pracy pokoleń. W tym kontekście działalność twórcza oraz zawodowa przedstawicieli klasy kreatywnej, zdaniem autora, może przyczynić się do zmiany obrazu miasta współczesnego oraz zrozumienia, a także odtworzenia idei miasta głoszonej przez filozofa.

Następny tekst autorstwa Ireny Korcz (absolwentki pierwszego cyklu kształcenia wspomnianych studiów podyplomowych) pt. „Europejska Dolina Krzemowa designu” stanowi interesujące studium przypadku Brabancji Północnej. Jego celem jest przedstawienie charakterystyki i wyjaśnienie ścieżki rozwoju tego regionu, związanej z przejściem z gospodarki opartej na przemyśle do gospodarki opartej na wiedzy, przy wykorzystaniu branży najwyższych technologii i designu. Autorka podejmuje próbę identyfikacji głównych momentów przeobrażeń otoczenia społeczno-gospodarczego regionu oraz skutków jego oddziaływania na zmiany gospodarki. Wskazuje także na historyczne podwaliny sukcesu gospodarczego oraz konsekwencje wprowadzonej strategii rozwoju, zwracając uwagę na cechy szczególne regionu i wskaźniki jego innowacyjności.

W opracowaniu autorstwa Pawła Churskiego, Pawła Motka i Tadeusza Strykiewicza pt. „Przemysły kultury w polityce rozwoju miast i regionów – nowe obszary kształcenia w gospodarce przestrzennej” przedstawiono założenia programowe i organizacyjne nowego kierunku studiów podyplomowych. Studia po-

dypłomowe „Przemysły kultury w polityce rozwoju miast i regionów” zostały przygotowane przez zespół pracowników Instytutu Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu jako innowacja dydaktyczna, wykorzystująca założenia modułowego systemu kształcenia, odpowiadająca na współczesne przemiany rynku pracy. Przeprowadzona analiza, obok omówienia przedmiotowych założeń, obejmuje również doświadczenia wynikające z procesu kształcenia, które stanowią podstawę do sformułowania wniosków i rekomendacji dla uczelni zainteresowanych rozwojem tego obszaru kształcenia.

Prezentowany numer czasopisma zamyka tekst autorstwa Eugenii Dyadko i Svetlany Buko pt. „Cultural capital of IT developers in Ukraine: exploratory case study”, w którym autorki podejmują próbę określenia znaczenia kapitału kulturowego w rozwoju sektora IT na Ukrainie. Teoretyczna podstawa badania opiera się na teorii kapitału kulturowego odnoszącego się do wartości stosunków społecznych i sieci. Wyniki badań potwierdzają, że pracownicy ukraińskiego sektora IT budują swój specyficzny kapitał kulturowy poprzez edukację: indywidualną, w rodzinie, w szkole oraz z rówieśnikami. Specyfika tego kapitału przekłada się na ich przewagi wzmacniające kapitał: ekonomiczny i społeczny.

Przedstawiony zbiór opracowań stanowi ważne uzupełnienie, jak dotychczas ograniczonego, dorobku polskiej literatury przedmiotu odnoszącego się do identyfikacji założeń teoretycznych oraz doświadczeń praktycznych związanych z przemysłami kultury i ich znaczeniem w polityce rozwoju miast i regionów. Jego upowszechnienie poprzez dystrybucję do bibliotek ośrodków akademickich oraz udostępnienie wersji elektronicznej na stronie WWW czasopisma (<http://rr.amu.edu.pl>) powinno przyczynić się do poszerzenia wiedzy w tym zakresie, a także skutkować inspiracjami do kolejnych badań nad współczesnymi uwarunkowaniami procesów rozwojowych.

Mamy nadzieję, że włączą się Państwo czynnie w tworzenie kolejnych numerów czasopisma „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna”. Zapraszamy i zachęcamy Państwa do nadsyłania propozycji publikacji, informacji na temat nowości wydawniczych, streszczeń wyróżniających się prac magisterskich z zakresu problematyki rozwoju regionalnego i polityki regionalnej, które mogłyby stać się podstawą do przygotowania artykułów w numerze poświęconym debiutom naukowym. Tylko od naszej wspólnej aktywności zależy ostateczny kształt czasopisma, którego kolejny numer trafił właśnie do Państwa.

Redakcja tomu:

Prof. UAM dr hab. Paweł Churski

Dr Paweł Motek

Prof. zw. dr hab. Tadeusz Stryjakiewicz

